

NEGA BOLNE USTNE VOTLINE

Ustna nega služi terapevtskim namenom, npr. pri vnetnih procesih, ublažitvi izsušene ustne votline, pri žeji, pri zelo težkih bolnikih in umirajočih. Ustno nego opravljamo pri bolnikih s težavami v ustni votlini, pri motnjah požiranja in pri tistih, ki premalo pojejo (dehidrirani - izsušeni bolniki, umirajoči)

Kontrola stanja v ustni votlini je pomembna pri motnjah požiranja, znakih ohromitve, pri kemoterapijah in obsevanjih, da opazimo rizične faktorje in uvedemo ustrezne ukrepe. Temeljit pregled ustne votline je potreben pri mnogih bolnikih, ki imajo tveganje za nastanek obolenj v ustni votlini.

- **STOMATITIS** je vnetje ustne sluznice, ki je pordela, kasneje tudi otekla. Pojavijo se majhne ranice, ki lahko pokrijejo tudi do 50% ustne sluznice. Bolnik toži o pekočih bolečinah, neprijetnem okusu, suhih ustih in ima iz ust zadah.
- **SOOR** se kaže s sivobelimi oblogami, ki se trdno drže ustne sluznice
- **AFTE** spoznamo po majhnih, okrogloovalnih razjedah, ki nastanejo posamezno ali v večjem številu. Pojavljajo se na jeziku, dlesni, nebu in na sluznici lic. Bolnik toži o močnih bolečinah in odklanja hrano. Nastanejo zaradi imunske pomanjkljivosti ali citostatične terapije.
- **RAGADE** so male razpoke na koži ustnega kota in so pogosto odraz pomanjkljivosti vitaminov in železa.
- **HERPES** so boleče, mehurčkaste spremembe na ustnicah (lahko tudi v nosu), pogosto spremljajo vročino.
- **PAROTITIS** je vnetje obušesnih žlez, ki lahko nastane pri pomanjkljivem žvečenjem in pomanjkanju sline. Pojavi se značilna oteklina ob ušesu, bolnik pa toži o močnih bolečinah.

Bolno ustno votlino negujemo s sterilnim materialom in sredstvi, ki jih predpiše zdravnik.

Pogosto umivanje zob in ustne votline je potrebno pri:

- Bolnikih z visoko vročino
- Nezavestnih in komatoznih bolnikih, ki imajo odprta usta
- Bolnikih, ki jih hranimo po sondi ali stomi
- Bolnikih z obolenji v ustih (soor, afte, stomatitis)
- Izsušenih bolnikih (po bruhanju, driskah, krvavitvah)
- Tistih, pri katerih se pa nekaterih zdravilih zmanjša izločanje sline
- Bolnikih s poškodbami ali po operacijah ustne votline
- Bolniki z obolenji, ki jih spremlja slab okus, zadah, spremembe v ustih

Takim bolnikom izvajamo ustno nego večkrat na dan, in sicer glede na potrebe bolezni in stanja v ustni votlini. V takih primerih govorimo o intenzivni negi ustne votline.

Glede na stanje sluznice uporabljamo še dodatne pripomočke za vlaženje in elastičnost sluznice ter ustrezne sterilne tekočine za izplakovanje ust.

Bolniku dajemo čim več tekočine.

Tekočina je lahko rahlo kislá, ker to sproža izločanje slíne. Kadar moramo izvajati intenzívno nego ustne votlíne, imamo lahko pladenj s pripomočki ob bolniku. Uporabljen material takoj nadomestimo. V določenih primerih uporabljamo sterilni material iz seta. Pri motnjah požiranja in nezavestnemu bolniku moramo gobice pred uporabo dobro ožeti.

Priprava materiala na tasi:

Pripravljen sterilni set vsebuje:

- PEAN
- GOBICE (najmanj 6-8)
- POSODO, v kateri so gobice
- LOPARČEK
- LEDVIČKO.

Dodatno pripravimo:

- ZAŠČITO za bolnika
- PAPIRNATE ROBCE
- STERILNO TEKOČINO (NaCl 0.9%, Tantum Verde)
- ZAŠČITNE ROKAVICE
- POSTELJNO MIZICO
- ČISTIMO PO ISTEM POSTOPKU KOT Z ZOBNO KRTAČKO.

Nega ustne votlíne pri premičnem bolniku - sede

- Bolnika psihično pripravimo:mu povemo kaj bomo delali in kako bo delo potekalo in ga prosimo za sodelovanje
- Razkužimo roke
- Bolnika namestimo v udoben sedeč položaj/pri nezavestnem bolniku pod kot 30°-45°
- Zaščitimo ga čez prsi
- Ledvičko mu položimo na posteljno mizico
- Razkužimo roke
- Natakemo rokavice
- Bolniku splahnemo ustno votlino
- S peanom primemo gobico in umijemo ustno votlino po istem postopku kot z zobno ščetko
- Po umivanju zob mu speremo ustno votlino
- Bolnika očistimo
- Rokavice snamemo
- Razkužimo roke
- Bolniku se zahvalimo za sodelovanje
- In pospravimo delovni prostor